

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΓΙΑ ΤΟ ΥΠΟ ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ
«ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ»

Το εθνικό νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τα θέματα των γεωργικών φαρμάκων (χορήγηση αδειών κυκλοφορίας, εμπορία, χρήσης κ.α.) είναι παλαιό (ανάγεται στη δεκαετία του '70) ενώ, παράλληλα, ορισμένα θέματα όπως η ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων, ο έλεγχος των ψεκαστικών μηχανημάτων, η διαχείριση των κενών συσκευασίας κ.α. δεν ρυθμίζονται από το υφιστάμενο εθνικό νομοθετικό πλαίσιο. Επιπλέον, οι επιστημονικές και τεχνικές εξελίξεις των τελευταίων ετών στον τομέα των γεωργικών φαρμάκων είναι ραγδαίες. Ως εκ τούτου, απαιτείται εκσυγχρονισμός και αναπροσαρμογή του εθνικού νομοθετικού πλαισίου.

Σκοπός του προτεινόμενου σχεδίου νόμου είναι η ρύθμιση θεμάτων που αφορούν τα γεωργικά φάρμακα και δη τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα,

ως μέσα για την προστασία των καλλιεργειών από εχθρούς και ασθένειες, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την παραγωγή ποιοτικών και ασφαλών αγροτικών προϊόντων και την προστασία του χρήστη των γεωργικών φαρμάκων, του καταναλωτή και του περιβάλλοντος και ειδικότερα:

α) Θεσπίζονται αναγκαία εφαρμοστικά μέτρα για:

- i) τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά
- ii) τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1185/2009 σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία των γεωργικών φαρμάκων και
- iii) τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 396/2005 σχετικά με τα ανώτατα όρια υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων μέσα η πάνω στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές φυτικής και ζωικής προέλευσης.

β) Ενσωματώνονται στο εθνικό δίκαιο οι διατάξεις της Οδηγίας 2009/128/ΕΚ που αφορά τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την εφαρμογή της ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων συμπεριλαμβάνοντας τα απαραίτητα εθνικά μέτρα για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας.

γ) Εισάγονται συμπληρωματικές εθνικές διατάξεις οι οποίες ρυθμίζουν θέματα για τα γεωργικά φάρμακα τα οποία δε ρυθμίζονται από τα προαναφερόμενα Κοινοτικά νομοθετήματα.

Με τον τρόπο αυτό και έχοντας ληφθεί υπ' όψιν η σχετική κοινοτική νομοθεσία, η προϋπάρχουσα εθνική νομοθεσία και οι τρέχουσες επιστημονικές και τεχνικές εξελίξεις για τα γεωργικά φάρμακα, επιτυγχάνεται ο εκσυγχρονισμός της ελληνικής νομοθεσίας στον τομέα

αυτό. Δημιουργείται έτσι ένα αποτελεσματικό και λειτουργικό πλαίσιο για τη ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν τα γεωργικά φάρμακα σε όλο τον κύκλο της ζωής τους (χορήγηση άδειας κυκλοφορίας, διάθεση στην αγορά, ορθολογική χρήση, απαιτούμενοι έλεγχοι, προβλεπόμενες κυρώσεις κ.α.).

Οι ειδικότεροι στόχοι του νομοσχεδίου είναι:

- Η θέσπιση αναγκαίων εφαρμοστικών μέτρων (Κανονισμοί (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 και αριθ. 396/2005) για τις διαδικασίες της αδειοδότησης των γεωργικών φαρμάκων στη χώρα μας καθώς και όρων και προϋποθέσεων της διακίνησης και διάθεσης των γεωργικών φαρμάκων στην αγορά με βάση το σχετικό κοινοτικό δίκαιο.
- Η θέσπιση εφαρμοστικών μέτρων (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1185/2009) για την καταγραφή και ιχνηλασιμότητα των γεωργικών φαρμάκων και την τήρηση στατιστικών στοιχείων για την εισαγωγή, διακίνηση και χρήση των γεωργικών φαρμάκων στη χώρα μας.
- Η εναρμόνιση της Εθνικής μας νομοθεσίας με το κοινοτικό δίκαιο (Οδηγία 2009/128/ΕΚ) στα θέματα της ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων και η θέσπιση των εθνικών μέτρων στα πλαίσια στρατηγικών ολοκληρωμένης καταπολέμησης των εχθρών των καλλιεργειών και του περιορισμού των κινδύνων από τη χρήση των γεωργικών φαρμάκων για το χρήστη, τον καταναλωτή και το περιβάλλον. Επιπλέον, η συγκέντρωση των κενών συσκευασίας των γεωργικών φαρμάκων για περαιτέρω διαχείριση τους ως απόβλητα.

- Η θέσπιση Εθνικού Συνταγολογίου Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων και των όρων και προϋποθέσεων χορήγησης των γεωργικών φαρμάκων.
- Η θέσπιση διαδικασιών παρακολούθησης των τιμών των γεωργικών φαρμάκων.
- Η θέσπιση και εφαρμογή διαδικασιών ελέγχων στα γεωργικά φάρμακα (έλεγχος εμπορίας, διακίνησης και διάθεσης των γεωργικών φαρμάκων στην αγορά, έλεγχος μηχανισμού εφαρμογής, έλεγχος υπολειμμάτων στα αγροτικά προϊόντα κ.α.) και επιβολής αναλογικών και αποτρεπτικών κυρώσεων στους παραβάτες.

Οι κύριες διατάξεις του σχεδίου νόμου αφορούν τα παρακάτω θέματα:

1. Διαδικασία αδειοδότησης των γεωργικών φαρμάκων και άλλων σκευασμάτων φυτοπροστασίας

Η χορήγηση των αδειών κυκλοφορίας γίνεται από την Κεντρική Αρμόδια Αρχή που ορίζεται για το σκοπό αυτό, με βάση τις τρέχουσες επιστημονικές και τεχνικές εξελίξεις με εναρμονισμένες διαδικασίες σε όλα τα Κράτη-Μέλη των Ευρωπαϊκής Ένωσης. Χορηγείται άδεια κυκλοφορίας μόνο στα γεωργικά φάρμακα που ανταποκρίνονται στο σκοπό για τον οποίο προορίζονται αλλά ταυτόχρονα πληρούν τους

απαραίτητους όρους και προϋποθέσεις από πλευράς χημικού, βιολογικού, τοξικολογικού και οικοτοξικολογικού ελέγχου καθώς και της τύχης και συμπεριφοράς στο περιβάλλον και των υπολειμμάτων τους στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές.

Στο πλαίσιο αυτά συστήνεται Επιστημονική Επιτροπή Γεωργικών Φαρμάκων με αρμοδιότητες την παροχή επιστημονικής συνδρομής σε εξειδικευμένα θέματα γεωργικών φαρμάκων και ιδιαίτερα σε περιπτώσεις κρίσεων σε θέματα φυτοπροστασίας όπως για παράδειγμα η εμφάνιση εχθρών καραντίνας στη χώρα μας.

Προβλέπονται τα παρακάτω στάδια αδειοδότησης των γεωργικών φαρμάκων στη χώρα μας:

- α) Υποβολή από τους ενδιαφερόμενους φακέλου ο οποίος περιλαμβάνει όλα τα τεχνικά στοιχεία και μελέτες όπως αυτές προσδιορίζονται από την Κεντρική Αρμόδια Αρχή και ισχύουν κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.
- β) Αξιολόγηση από την Κεντρική Αρμόδια Αρχή των υποβληθέντων στοιχείων προκειμένου να διαπιστωθεί ότι πληρούνται τα κριτήρια ασφάλειας για τον άνθρωπο και το περιβάλλον.
- γ) Υποβολή εφόσον χρειάζεται, σχετικού ερωτήματος προς την Επιστημονική Επιτροπή Γεωργικών Φαρμάκων προκειμένου αυτή να γνωματεύσει για εξειδικευμένα θέματα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της.
- δ) Έκδοση απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την διάθεση στην αγορά του υπό εξέταση φυτοπροστατευτικού προϊόντος στην οποία περιλαμβάνονται οι όροι, οι προϋποθέσεις καθώς και οι περιορισμοί στη χρήση του εν λόγω σκευάσματος.

Προκειμένου για άλλα σκευάσματα φυτοπροστασίας δηλαδή για οι μακρο-οργανισμούς που χρησιμοποιούνται σε προγράμματα Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας, η Κεντρική Αρμόδια Αρχή καταρτίζει εθνικό κατάλογο των εγκεκριμένων μακρο-οργανισμών των οποίων επιτρέπεται η χρήση σε σκευάσματα που διατίθενται στην αγορά.

2. Ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων

Στα πλαίσια της ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων:

α) Θεσπίζεται για πρώτη φορά στη χώρα μας η διαδικασία σύνταξης εθνικών σχεδίων δράσης που περιλαμβάνουν τον καθορισμό ποσοτικών και άλλων στόχων, μέτρων και χρονοδιαγραμμάτων για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεων από τη χρήση των γεωργικών φαρμάκων στην υγεία του ανθρώπου και στο περιβάλλον. Τα Σχέδια αυτά ενθαρρύνουν την ανάπτυξη και την εισαγωγή ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας, καθώς και εναλλακτικών προσεγγίσεων ή τεχνικών, προκειμένου να μειωθεί η χρήση των γεωργικών φαρμάκων. Οι στόχοι των Εθνικών Σχεδίων Δράσης καλύπτουν πολλά διαφορετικά πεδία ενδιαφέροντος, όπως ενδεικτικά, την προστασία των εργαζομένων, την προστασία του περιβάλλοντος, τα κατάλοιπα, τη χρήση συγκεκριμένων τεχνικών, την ιχνηλασιμότητα και τη χρήση σε συγκεκριμένες καλλιέργειες. Τα Εθνικά Σχέδια Δράσης θα χρηματοδοτούνται από ειδικό τέλος επί των πωλήσεων χονδρικής των γεωργικών φαρμάκων και άλλων σκευασμάτων φυτοπροστασίας που καταβάλλεται από τους κατόχους των αδειών κυκλοφορίας.

β) Προβλέπεται η υποχρέωση της κατάρτισης, μέσω προγραμμάτων που οδηγούν στην απόκτηση πιστοποιητικού, των εμπλεκόμενων σε θέματα

γεωργικών φαρμάκων όπως παραγωγοί, επαγγελματίες χρήστες, διανομείς, σύμβουλοι και ελεγκτές. Η κατάρτιση σχεδιάζεται κατά τρόπο που να εξασφαλίζει ότι οι ανωτέρω αποκτούν επαρκείς γνώσεις στα θέματα της ορθολογικής χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων λαμβανομένων υπόψη των διαφορετικών ρόλων και ευθυνών τους.

γ) Θεσπίζονται μέτρα που αφορούν το χειρισμό, εφαρμογή και αποθήκευση των γεωργικών φαρμάκων με βάση τα νεώτερα επιστημονικά δεδομένα έτσι να διασφαλίζεται η ποιότητα των γεωργικών φαρμάκων και να μην τίθεται σε κίνδυνο η υγεία του χρήστη, των περιοίκων και του περιβάλλοντος.

δ) Θεσπίζονται διαδικασίες χειρισμού και συγκέντρωσης των κενών συσκευασίας των γεωργικών φαρμάκων μετά τη χρήση, έτσι ώστε να είναι εφικτή η περαιτέρω διαχείρισή τους και να προστατεύεται αποτελεσματικά το περιβάλλον από τη ρύπανση.

ε) Θεσπίζονται τα κατάλληλα μέτρα και οι προϋποθέσεις προστασίας από τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, των υδάτινων πόρων καθώς και συγκεκριμένων περιοχών, όπως ενδεικτικά είναι οι προστατευόμενες περιοχές, τα δημόσια πάρκα και κήποι, οι αθλητικές εγκαταστάσεις και εγκαταστάσεις αναψυχής, τα σχολεία, οι παιδικές χαρές, καθώς και κοντά σε εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης.

στ) Στα πλαίσια ευαισθητοποίησης των πολιτών θεσπίζεται η υποχρεωτική ενημέρωση του κοινού, με έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα, για τα θέματα που αφορούν τη χρήση των γεωργικών φαρμάκων και ιδίως όσον αφορά τους κινδύνους και τις ενδεχόμενες επιπτώσεις για την υγεία του ανθρώπου, τους οργανισμούς μη στόχους και το περιβάλλον καθώς επίσης και για την ύπαρξη εναλλακτικών λύσεων φυτοπροστασίας χωρίς χημικά μέσα. Οι πληροφορίες θα ανανεώνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα προκειμένου να ανταποκρίνονται στις νεότερες επιστημονικές και τεχνικές εξελίξεις.

ζ) Θεσπίζεται σύστημα επιθεώρησης του εξοπλισμού εφαρμογής φυτοπροστατευτικών προϊόντων επαγγελματικής χρήσης μέσω του οποίου ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται εντός της επικράτειας της χώρας υποβάλλεται σε τακτική επιθεώρηση προκειμένου να καλύπτει τις παραμέτρους με τις οποίες επιτυγχάνεται υψηλό επίπεδο ασφάλειας και προστασίας της υγείας του ανθρώπου και του περιβάλλοντος, σύμφωνα με τα εναρμονισμένα πρότυπα όπου αυτά έχουν θεσπιστεί από την Επιτροπή της Ε.Ε.

η) Θεσπίζονται μέτρα ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας, τα οποία αφορούν την αντιμετώπιση των εχθρών και ασθενειών των καλλιεργειών με χαμηλή εισροή γεωργικών φαρμάκων και, όπου αυτό είναι δυνατόν, τη χρήση μη χημικών μεθόδων. Με τον τρόπο αυτό οι επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων στρέφονται σε γεωργικές πρακτικές και προϊόντα με το χαμηλότερο δυνατό κίνδυνο για την υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον.

θ) Θεσπίζονται οι όροι και διατάξεις που διέπουν τους αεροψεκασμούς.

3. Εθνικό Συνταγολόγιο Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων

Θεσπίζεται Εθνικό Συνταγολόγιο Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων. Με τον τρόπο αυτό εισάγεται επισήμως η καινοτομία της σύνδεσης της εφαρμογής των γεωργικών φαρμάκων με την παροχή συγκεκριμένων οδηγιών, από ειδικούς επιστήμονες, στους παραγωγούς. Με τη διαδικασία αυτή ο παραγωγός προμηθεύεται τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα σύμφωνα με έντυπο συνταγής. Η συνταγή εκδίδεται για προληπτική ή θεραπευτική χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και είναι συμβατή με το σύστημα καλλιέργειας που ακολουθεί ο χρήστης φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Η επιλογή των φυτοπροστατευτικών προϊόντων γίνεται με βάση την αποτελεσματικότητα, τον τρόπο δράσης, το φάσμα δράσης, την εκλεκτικότητα για το καλλιεργούμενο φυτό, την

ασθένεια ή το ζωικό εχθρό ή το ζιζάνιο, τους ειδικούς περιβαλλοντικούς στόχους, τη συνδυαστικότητα με άλλα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, την ευχέρεια εφαρμογής, τα αναμενόμενα υπολείμματα στο αγροτικό προϊόν, την υπολειμματική διάρκεια, την τοξικολογική σήμανση, τη συμβατότητα με τη στρατηγική διαχείρισης της ανθεκτικότητας των επιβλαβών οργανισμών, καθώς και την πιθανή επίδραση στην επόμενη καλλιέργεια. Δίνεται προτεραιότητα στη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων με εκλεκτική δράση, δηλαδή αυτών που έχουν μέγιστη αποτελεσματικότητα για τον οργανισμό-στόχο, ελάχιστη επίδραση στους οργανισμούς-μη στόχους (χειριστές, καταναλωτές, μέλισσες, ωφέλιμα αρθρόποδα, πτηνά, ψάρια κλπ.), μικρό βαθμό έκπλυσης στα νερά και ταχύ ρυθμό αποδόμησης. Επίσης, απαγορεύεται η εφαρμογή τοξικών για τις μέλισσες φυτοπροστατευτικών προϊόντων κατά την περίοδο της άνθησης.

4. Εμπορία Γεωργικών Φαρμάκων

Εκσυγχρονίζονται οι όροι, προϋποθέσεις και διαδικασίες που διέπουν την εμπορία των γεωργικών φαρμάκων τόσο σε επίπεδο χονδρικής πώλησης όσο και λιανικής έτσι ώστε η διακίνησή τους να είναι πλήρως ελεγχόμενη και καταγεγραμμένη και με όσο το δυνατό χαμηλότερη επιβάρυνση για τον Έλληνα παραγωγό.

5. Παρακολούθηση τιμών γεωργικών φαρμάκων

Θεσπίζονται για πρώτη φορά διαδικασίες παρακολούθησης και καταγραφής των τιμών των γεωργικών φαρμάκων

6. Έλεγχοι γεωργικών φαρμάκων - Κυρώσεις

Εκσυγχρονίζεται το σύστημα ελέγχων και της επιβολής των σχετικών κυρώσεων για παραβάσεις σε θέματα γεωργικών φαρμάκων και υπολειμμάτων τους στα αγροτικά προϊόντα.

**Η Υπουργός
Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων**

Κατερίνα Μπατζελή